

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Zuzany Bystřické a soudců Petra Pospíšila a Jana Jiráska ve věci

žalobkyně: **NVK group s. r. o.**, IČO 04621581
sídlem Rokytnice nad Rokytnou 54, PSČ 675 25
zastoupená advokátem Mgr. Luděkem Růžičkou
sídlem Matky Boží 1182/9, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru**
sídlem Kloknerova 2295/26, 148 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2022, č. j. MV-98706-7/PO-OVL-2022, sp. zn. HSJI-5085/KKŘ-2020

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2022, č. j. MV-98706-7/PO-OVL-2022, sp. zn. HSJI-5085/KKŘ-2020, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 9 800 Kč k rukám jejího advokáta Mgr. Luděka Růžičky do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 29. 4. 2022, č. j. HSJI-5085-78/P-2020, uznal Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku na úseku požární ochrany podle

§ 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Přestupku se žalobkyně dopustila tím, že dne 15. 12. 2019 v 16:15 až 16:16 hodin v její provozovně (objektu pěstitelské pálenice na adrese Rokytnice nad Rokytnou 54, PSČ 675 25) při užívání stavby s výskytem hořlavých plynů nebo par a při pracích, při kterých je nebezpečí vzniku požáru, nezabránila kontaktu hořlavých kapalin nebo jejich par se zdroji zapálení, kdy při manipulaci s lihovým destilátem v blízkosti destilačního kotle vytápěného zemním plynem pomocí plynového hořáku APH II, v důsledku prasknutí skleněné nádoby obsahující lihový destilát došlo k rozlití cca 50 litrů lihového destilátu po podlaze a k zatečení lihového destilátu k plynovému hořáku, který nebyl včas odstaven z provozu, a tím následně došlo k požáru. Správní orgán prvního stupně dále konstatoval, že tímto jednáním žalobkyně porušila povinnost obsaženou v § 5 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně, tedy povinnost právnických a podnikajících fyzických osob dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností, a to v návaznosti na přílohu č. 7 oddíl A vyhlášky č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, podle níž u staveb nebo jejich částí, které jsou užívány jako pracoviště (zejména dílny, laboratoře, opravny), u kterých je nahodilé požární zatížení v požárním úseku rovno nejvýše 30 kg.m⁻², a to i v případech, že toto požární zatížení zahrnuje hořlavé kapaliny, musí být při výskytu hořlavých kapalin zabráněno kontaktu hořlavých kapalin nebo jejich par se zdroji zapálení. Za spáchání přestupku správní orgán prvního stupně uložil žalobkyni správní trest pokuty ve výši 10 000 Kč. Dále jí uložil povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 1 000 Kč.

2. Odvolání žalobkyně žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 27. 7. 2022 blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku, přičemž současně potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. V této souvislosti nutno dodat, že žalovaná ve věci rozhodovala podruhé. Původní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 18. 2. 2021, č. j. HSJI-5085-8/KKŘ-2020, k odvolání žalobkyně zrušila rozhodnutím ze dne 1. 7. 2021, č. j. MV-73543-5/PO-OVL-2021, sp. zn. HSJI-5085/KKŘ-2020, a věc mu vrátila k novému projednání.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. V žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 7. 2022 žalobkyně v první řadě brojila proti nesprávně a nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci. Správní orgány dospěly k závěru, že ke vzniku požáru došlo v důsledku manipulace jednatele žalobkyně J. N. s lihovým destilátem v blízkosti destilačního kotle (je uváděno nalévání destilátu do demižonu), prasknutí skleněného demižonu o objemu 55 litrů a tím rozlití cca 50 litrů lihového destilátu po podlaze provozovny a následným okamžitým zahořením od kotlového hořáku pod destilačním kotlem, neboť tam zatekl tento destilát. Tyto závěry jsou nepodložené a založené na důkazně nepoužitelném úředním záznamu Policie České republiky ze dne 15. 12. 2019, který byl vyhotoven *ex post* na policejní služebně v Okříškách na základě domněnek a spekulací ppor. DiS. J. M. či vyšetřovatele požáru nprap. J. T. Za prokázané lze přitom považovat pouze to, že došlo k prasknutí skleněného demižonu (záhytné nádoby) určeného k jímání vypáleného destilátu, došlo k rozlití lihového destilátu po podlaze provozovny a bezprostředně poté došlo k zahoření rozlitého výpalku od hořáku pod destilačním kotlem. Ostatní závěry jsou spekulativní. Přestože se žalobkyně opakovaně domáhala svědeckých výsledků uvedených osob (zejména zpracovatele úředního záznamu), nebyly provedeny. Přitom skutečnosti uváděné v záznamu jsou v rozporu s jinými shromážděnými důkazy.

4. V žádném případě nelze souhlasit se skutkovým závěrem, že v prostoru, v němž došlo k zahoření, došlo k přelévání vypáleného alkoholu nebo jiné manipulaci se zachytnou nádobou před jejím prasknutím. Přitom opak plyne z výpovědi jednatele žalobkyně J. N. ze dne 23. 8. 2021, dále pak dílem z výpovědi svědků Mgr. A. N., DiS. M. N. a pprap. L. N. (ze dne 29. 11. 2021). Ve spisu se nenachází žádný hmatatelný důkaz, který by nepodložený závěr správního orgánu prokazoval. K manipulaci s výpalkem je po každém pálení určená a uzpůsobená výhradně vedlejší technologická místnost. Správní orgány neprokázaly manipulaci se zachytnou nádobou ze strany žalobkyně. Dle žalobkyně tato nádoba praskla samovolně. Nemůže to však prokázat, neboť stejně jako správní orgány není znalcem v tomto oboru. Žalobkyni též nelze klást k tíži, že správní orgány nezajistily střepy demižonu tak, aby mohlo být potvrzeno či vyvráceno, že k jeho prasknutí a vylití jeho obsahu došlo samovolně. Tato důkazní nouze jde na vrub správních orgánů. Ty tak nemohou bez důkazů tvrdit, že k prasknutí demižonu a vylití ovocného výpalku došlo na základě manipulace s touto nádobou ze strany žalobkyně.
5. Důkazně nepodložený je pak i závěr, že praskl skelněný demižon o objemu 55 litrů a došlo k vylití destilátu v množství cca 50 litrů. Jde o prostou spekulaci bez reálné opory. V objemu 55 litrů se žádný demižon nevyrábí. Šlo o padesátilitrový demižon, který byl součástí používané a schválené technologie. Tento demižon byl používán ze dvou důvodů – prvním je vizuální kontrola výpalku, druhým výška nádoby a šířka jejího hrdla, neboť dosahovala téměř k výpusti výpalků a byla současně dostatečně široká, aby tyto výpalky skapávaly do demižonu. V této souvislosti správní orgány zcela pominuly okolnost, že destilační kotel je dimenzován na 300 litrů ovocného kvasu. Tato okolnost svým způsobem předurčuje objem budoucího výpalku, a to na maximálně 30 litrů ovocného destilátu. Vzhledem k ročnímu období, kdy k pálení došlo (15. 12. 2019), nebylo páleno ovoce, které by oplývalo množstvím ovocných šťáv. Objem vylitého výpalku tak mohl dosahovat maximálně objemu cca 25 litrů. Tyto skutečnosti tak předurčují skutečnost, že objem vypáleného ovocného destilátu (a tím i uniklých lihovin) mohl činit maximálně 30 litrů.
6. Úvaha o přilévání výpalku do demižonu je nejen nepodložená, ale nadto i zcestná a odporuje prosté logice. Se zcela naplněným padesátilitrovým čirým skleněným demižonem není v silách obsluhy pálenice (ani ve více osobách) jakkoliv manipulovat. Úvaha, že páleník nejprve u technologie bude dolévat pálenku do sběrače výpalku, aby tento naplnil do plného objemu, aby jej poté zvedl ze země (65 kg vážící kluzký a hladký předmět) a odnést jej cca 10 m do vedlejší samostatné místnosti k dalšímu zpracování (rozlití a naředení dle požadavků klienta, kdy výpalek v plném demižonu logicky naředit nelze) s následným stočením do soukromých nádob klienta (přičemž nádoba musí být na vyvýšeném místě), je naprosto iracionální.
7. Žalobkyně dále namítla i nesprávnost právního hodnocení věci. Zde správní orgány vycházely z nepodloženého skutkového závěru, že žalobkyně v požárním úseku skladovala cca 50 kg hořlavých kapalin. Tím měla při provozování svého podnikání porušit povinnost vyplývající z přílohy č. 7 oddílu A. bod A1 písm. a) vyhlášky č. 23/2008 Sb. skladovat v požárním úseku maximálně 30 kg/m². Ve skutečnosti nebyla naplněna skutková podstata přestupku, neboť relevantními důkazními prostředky nebylo prokázáno skutečné množství výpalku, který žalobkyně v prostorách pálenice skladovala a k jehož rozlití došlo.
8. Žalobkyně též poukázala na vady správního řízení. Ty podle ní v první řadě spočívaly v neprovedení navrhovaných důkazů a nesprávném hodnocení provedených důkazů. Za účelem vyvrácení chybných úvah správního orgánu prvního stupně o manipulaci se

záchytnou nádobou žalobkyně ve správním řízení opakovaně navrhovala důkazy. Na tyto návrhy však správní orgány nerefletovaly. Neprovedly výsledky svědků (zejména zasahujících policistů), od výsledků jejichž práce dovozovaly porušení právních předpisů. Namísto toho se spokojily s neformálními listinami. Tyto však jsou neurčité a nejsou výsledkem vlastního vnímání svědků. Správní orgány se přitom spokojily s prostým sdělením policejního služebního funkcionáře, že se navrhovaným svědkům termín jednání nehodí a že si vlastně již nic nepamatuji. Takový postup nelze akceptovat. Tím nejen zmařily účel řízení, ale zásadně zasáhly do práv žalobkyně, které tak znemožnily klást potencionálním svědkům otázky. Následně tak nebylo možné objasnit nesrovnalosti ve shromážděných důkazech. Šlo přitom o svědky, kteří byli na místě požáru, případně prováděli ohledání požářiště. Mohli tak nesporně přinést informace nejen co přesně na místě vnímali svými smysly, ale také se mohli vyjádřit k rozporům s dalšími důkazy či k rozporům v jednotlivých úředních záznamech, ze kterých namísto výpovědi správní orgán vycházel jako z rozhodných důkazů.

9. Správní orgány vedle toho přikládaly některým důkazům nesprávnou důkazní váhu, a to dokonce i listinám, které z povahy věci nemohou být relevantním důkazem. Konkrétně jde o použité úřední záznamy zasahujících policistů, popřípadě úřední záznamy o výpovědích osob přítomných v místě požáru při jeho vzniku. Nejenže při jejich konání nebyla žalobkyně přítomna, ale byly nadto sepsovány až se značným časovým odstupem. Nejednalo se tak ani o autentické informace těchto osob, ale spíše šlo o pouhé informace z doslechu. Správní orgány přitom tyto pseudoinformace z doslechu upřednostnily před svědeckými výpověďmi týchž osob provedených v souladu se zákonem i s náležitým poučením pro případ křivé svědecké výpovědi.
10. Napadené rozhodnutí pak neobsahuje elementární náležitosti rozhodnutí. Sice formálně obsahuje rubriku „Odůvodnění“, ta je však materiálně prázdná. Neobsahuje konkrétní úvahy odvolacího orgánu.
11. Žalovaný dále porušil legitimní očekávání žalobkyně. Z totožných odvolacích důvodů žalovaný dříve zrušil původní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o přestupku ze dne 18. 2. 2021. Vedle toho žalobkyně předpokládala, že o její věci bude vydáno rozhodnutí v právním slova smyslu. Tak se však nestalo. Žalobkyně očekávala, že v rámci nového projednání věci správním orgánem prvního stupně dojde k doplnění dokazování. K tomu ale nedošlo.
12. Rozhodnutí správních orgánů dále odporují zásadě *in dubio pro reo* (v pochybnostech ve prospěch obviněného). Skutkové závěry správních orgánů minimálně zakládají rozumné pochybnosti o spáchání přestupku žalobkyní. V takovém případě ovšem bylo na místě vyjít z uvedené zásady.
13. Napadené rozhodnutí žalovaného je též nepřezkoumatelné, neboť si navzájem odporuje výrok s jeho odůvodněním. Žalovaný ve výroku uvedl, že přezkoumal rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, tak se však nestalo ani ve vztahu k výroku o vině, ani ve vztahu k výroku o trestu. Řízení o přestupku je přitom založeno na principu plné revize. To znamená povinnost přezkoumávat nejen zákonnost rozhodnutí, ale i jeho správnost, a to bez ohledu na rozsah námitek uvedených v odvolání. Nepostačí tedy, aby odvolací orgán jen rekapituloval rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a bez dalšího pouze vypořádal odvolací námítky. Přesně tímto způsobem ale žalovaný postupoval. Napadené rozhodnutí

vůbec neobsahuje úvahy, kterými se odvolací orgán řídil při hodnocení podkladů a při výkladu právních předpisů. Je tak zjevně vnitřně rozporné a v důsledku toho až nicotné.

14. Vzhledem k tomu, že nemá dostatečnou skutkovou oporu v relevantních důkazech, je pak rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné i pro nedostatek skutkových důvodů. Zákonnou oporu nemají závěry správních orgánů o tom, že k úniku lihovin došlo při manipulaci se skleněnou nádobou (pro tento závěr nejsou ve spisu relevantní použitelné důkazy, resp. svědectví ze dne 21. 11. 2021 tento závěr dokonce vyvracejí), a dále že došlo k úniku lihovin v množství cca 50 litrů (toto tvrzení není nijak důkazně podloženo, jde o prostou domněnku). Zcestná je též úvaha o přilévání výpalku do demižonu. Nepřezkoumatelný je i závěr správního orgánu, že k prasknutí skleněného demižonu nemohlo dle protokolu o určení vnějších vlivů dojít v důsledku termálního šoku. Žalobkyně ani správní orgány však nejsou znalci, aby mohly posuzovat příčinu prasknutí demižonu, coby rozhodné skutečnosti vedoucí k náhlému a nenadálému vylití hořlavé tekutiny do prostoru plynového hořáku palírenského topeniště. Absentuje též rozhodná úvaha odvolacího orgánu stran možné „exkulpace žalobkyně“, úvahy „o možnosti využití jiných prostředků ke zjednání nápravy“ ve smyslu § 42 až § 44 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. V obou rozhodnutích pak chybí též jakákoliv úvaha o tom, zda správní orgány vůbec zjišťovaly polehčující či přitěžující okolnosti svědčící žalobkyni.
15. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

16. Žalovaný ve vyjádření ze dne 19. 12. 2022 konstatoval, že příčina vzniku požáru byla bez důvodných pochybností zjištěna. Správní orgány přitom provedly dostatek důkazů k tomu, aby si učinily závěr, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Při svém rozhodování vycházely z listinných důkazů, účastnické výpovědi žalobkyně, výpovědí svědků a jiných podkladů pro rozhodnutí. Podstatné bylo např. odborné vyjádření k požáru ze dne 3. 1. 2020, ev. č. 6119010628, resp. jeho Dodatek č. 1 ze dne 16. 3. 2020. V rámci zpracování odborného vyjádření došlo k vytěžení osob na místě požáru. Za Hasičský záchranný sbor byl na místě přítomen vyšetřovatel požáru nrap. J. T., který zjištěné informace zpracoval do zprávy nazvané Údaje o požáru ev. číslo 6119010628. Pokud jde o jiné podklady pro rozhodnutí ve smyslu § 50 odst. 1 správního řádu, bylo na základě níže uvedených skutečností takto přístupováno k úředním záznamům policejního orgánu. Z úředního záznamu ze dne 15. 12. 2019 vyplynulo, že k požáru došlo tak, že jednatel společnosti přeléval líh, prasknul mu demižon a v důsledku toho líh natekl pod hořáky. Při provedení ústního jednání dne 23. 8. 2021 však jednatel společnosti a svědci Mgr. A. N. a M. N., DiS., sdělili, že k požáru došlo, aniž by kdokoli cokoli přeléval. Další rozdíly oproti předchozím výpovědím se pak vztahovaly k tomu, zda byla slyšet rána z vedlejší místnosti při prasknutí skla, kde se v inkriminovanou dobu, kdy se šířil požár, pohyboval jednatel společnosti (zda šel uzavřít ventily do hořáku a regulátoru, či nikoli). Správní orgán měl logicky o těchto tvrzeních pochybnosti, neboť při pozdějších výpovědích panuje jasná shoda, přestože již od požáru uplynula delší doba. Předmětné úřední záznamy tak byly užity jako jiné podklady pro rozhodnutí podle § 50 odst. 1 správního řádu, neboť při porovnání výpovědí těchto svědků vznikly podstatné rozpory. Na základě výše uvedeného tak nelze mít pochybnosti o tom, že k požáru došlo v návaznosti na to, že jednatel společnosti přeléval destilát do skleněného

demžonu, a ten v důsledku toho praskl a destilát zatekl pod kotel. Správní orgán se řádně zabýval i verzí skutkového děje dle žalobkyně, kdy k prasknutí demžonu mělo dojít samovolně v důsledku termálního šoku. Uvedl, že není možné, aby se na skle nacházely dvě oblasti s vysokým rozdílem teplot, což vyplynulo z protokolu o určení vnějších vlivů ze dne 10. 10. 2019. Správní orgán tak shromáždil dostatek podkladů k tomu, aby byl zjištěn skutkový stav bez důvodných pochybností a nebylo potřeba zajistit střepy, aby mohlo být potvrzeno či vyvráceno, že k prasknutí demžonu došlo samovolně, či nikoliv. V provedených důkazech žalovaný neshledává žádné vady.

17. Žalovaný se dále vyjádřil k tvrzení žalobkyně ohledně objemu demžonu a vylitého výpalku. Z odborného vyjádření ze dne 3. 1. 2020 vyplývá, že v době 16:15 hod chtěl jednatel žalobkyně J. N. přelít z plechového nerezového kbelíku destilát v množství asi 8 litrů do skleněného demžonu o objemu 55 litrů, přičemž v tomto demžonu bylo již 30 litrů. Množství destilátu bylo zapsáno vyšetřovatelem požáru por. Ing. B. na základě dotazování svědků bezprostředně po vzniku události, které bylo provedeno za účasti vyšetřovatele nprap. T. Standardní objem padesátilitrového demžonu je celkem 54 litrů, avšak tyto skutečnosti nemají žádný vliv na vznik a průběh požáru, neboť zásadním momentem bylo nezabránění kontaktu hořlavých kapalin se zdrojem zapálení. Pro posouzení případu je irelevantní, kolik lihoviny se v danou inkriminovanou dobu nacházelo v pálenici, neboť kdyby žalobkyně dodržela povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně v návaznosti na přílohu č. 7 oddíl A vyhlášky č. 23/2008 Sb., nedošlo by ke vzniku požáru.
18. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Jednání konané dne 22. 11. 2024

19. Žalobkyně se z nařízeného jednání omluvila. Žalovaný odkázal na již dříve písemně uplatněnou argumentaci. Soud podrobně konstatoval obsah soudního spisu a připojeného správního spisu. Přitom zamítl návrh žalobkyně na zopakování výsledků J. N., Mgr. A. N., M. N. a pprap. L. N. provedených již správním orgánem prvního stupně, neboť pro tento postup neshledal žádný důvod, který ostatně nenabídla ani žalobkyně. Dále soud zamítl návrh žalobkyně na provedení svědeckých výsledků zasahujících policistů ppor. J. M., pprap. R. C., nstržm. Bc. M. P., a příslušníka Hasičského záchranného sboru a vyšetřovatele požáru nprap. J. T., neboť tímto postupem by soud jednak v nepřijatelné míře nahrazoval působnost správních orgánů při dokazování, a to zejména v situaci, kdy shledal vadným způsob, jímž se správní orgány s těmito důkazními návrhy vznesenými žalobkyní vypořádaly již ve správním řízení.

IV. Posouzení věci

20. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**.
21. Podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o požární ochraně *právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností*. Podle § 76 odst. 1 písm. k) téhož zákona *hasičský záchranný sbor kraje při výkonu státního požárního dozoru může uložit pokutu až do 250 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí nebo až do 500 000 Kč právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě provozující činnosti se zvýšeným*

požárním nebezpečím, jestliže poruší povinnosti vyplývající z předpisů o požární ochraně tím, že nedodržuje stanovené podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, technologických postupů nebo zařízení anebo nezabezpečuje údržbu a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených technickými podmínkami nebo výrobcem zařízení.

22. K naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o požární ochraně dochází porušením povinnosti dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti, přičemž pokud je taková povinnost porušena, dochází k naplnění skutkové podstaty přestupku bez přistoupení dalšího následku. K porušení povinnosti plynoucí z tohoto ustanovení by proto došlo i v případě zjištění porušení povinnosti žalobkyně dodržovat technické podmínky a návody, aniž by došlo k požáru. Určující je proto v této věci otázka, zda žalobkyně postupovala v souladu s návodem výrobce destilačního kotle Elektrogas, který v čl. 8 odst. 2 písm. d) stanoví, že „[v] případě možnosti vzniku hořlavých plynů nebo par a při pracích, při kterých je nebezpečí vzniku požáru nebo výbuchu (např. lepení PVC, linolea apod.), musí být hořák včas před vznikem nebezpečí odstaven z provozu.“ Z toho plyne, že není rozhodné, v jakém přesném množství se destilát vylil a námitka žalobkyně ohledně nesprávně uvedeného objemu destilátu, který se nacházel ve skleněné nádobě, tak pro nyní projednávanou věc není zcela rozhodná. Pro konstatování porušení návodu vztahujícího se k požární bezpečnosti (konkrétně jeho čl. 8), totiž stačí prokázat skutečnost, že hořák nebyl odstaven z provozu při případné manipulaci se skleněnou zachytnou nádobou, obecněji řečeno při jakýchkoli pracích, kdy hrozí nebezpečí vzniku požáru. Na druhou stranu, pokud správní orgán do tzv. skutkové věty rozhodnutí o přestupku uvedl sice přibližné, ale poměrně přesné množství hořlavé tekutiny („cca 50 litrů“), která se rozlila v důsledku prasknutí zachytné nádoby, měl by tento skutkový závěr mít oporu v obsahu správního spisu. Tak tomu ovšem není. Žalobce přednesl poměrně přesvědčivou argumentaci (ohledně možnosti manipulace s naplněným demižonem fyzickou osobou) nasvědčující menšímu množství tekutiny v zachytné nádobě. Přitom dle správního spisu není tato otázka postavena najisto. Vzhledem k výše uvedenému by nicméně otázka množství rozlité tekutiny sama o sobě nevedla ke zrušení rozhodnutí žalovaného.
23. Naopak nesporným zjištěním byla příčina požáru, který vznikl v důsledku rozlití destilátu po podlaze a následnému zatečení kapaliny až k plynovému hořáku, který byl v daném okamžiku v provozu. Jiné iniciační zdroje byly v odborném vyjádření vyloučeny (viz protokol o vyloučení vnějších vlivů). J. N. však v rámci výsledku účastníka popřel skutečnost, že by jakkoliv manipuloval s nádobou v okamžiku vzniku požáru. Tato otázka je přitom rozhodující při posuzování, zda byl porušen návod vztahující se k požární bezpečnosti, neboť v něm je výslovně uvedeno, že pouze při pracích, kdy hrozí nebezpečí požáru, je nutné hořák odstavit z provozu. Pokud by nebylo spolehlivě prokázáno, že žalobkyně (zde její jednatel) tyto práce prováděla, skutková podstata přestupku nebude naplněna, neboť návod by nebyl porušen.
24. Správní orgány v rozhodnutích o spáchání přestupku vycházely primárně z úředního záznamu policejního orgánu ze dne 15. 19. 2019, č. j. KRPJ-134548-2/ČJ-2019-161017, který zaznamenává podaná vysvětlení J. N., Mgr. A. N. a M. N., DiS., tedy osob, které se tak či onak účastnily zahoření a následného požáru. Dle tohoto úředního záznamu jednatel žalobkyně J. N. uvedl, že před prasknutím demižonu manipuloval s destilátem tak, že přelával do této nádoby destilát z kbelíku. Z ústních výpovědí stejných osob podaných do protokolu dne 23. 8. 2021 (tedy již v rámci správního řízení) ovšem vyplynulo odlišné vysvětlení události, totiž že k prasknutí skleněného demižonu došlo samovolně, aniž by

kdokoliv něco přelával. Při konfrontaci rozporů s pozdější verzí a s verzí, která je uvedena v úředním záznamu, žalobkyně uvedla, že v úředním záznamu jsou obsaženy pouze spekulace policisty a její jednatel nic takového sám netvrdil. Ústní výpovědi do protokolu přitom považovaly správní orgány za účelové, a to především z důvodu, že se neshodovaly s úředním záznamem a obsahovaly nepřesné informace o tom, kde stál jednatel při vzniku požáru. Svou argumentaci správní orgány podložily tvrzením, že k prasknutí skleněného demižonu v důsledku termálního šoku nebyly splněny fyzikální podmínky, protože se tak nemohlo stát bez manipulace s nádobou. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí k této verzi přiklonil a především odmítl pozdější verzi žalobkyně, že demižon praskl samovolně a k žádné manipulaci s ním nedošlo.

25. K tomu lze předně uvést, že proces zjišťování skutkového stavu v rámci správního řízení je ovládnut zásadou materiální pravdy vyjádřenou v § 3 správního řádu, z něž také plyne povinnost pro správní orgány zjistit skutkový stav v takové míře a kvalitě, aby o něm nevystaly důvodné pochybnosti. Správní řízení o přestupku je navíc nutno chápat jako řízení o trestním obvinění podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Tudíž je třeba zajistit dostatek důkazů, které podávají obraz o skutkovém stavu věci. Správní orgán je tedy povinen prokázat vinu obviněného mimo rozumnou pochybnost a činit vše potřebné k řádnému zjištění skutkového stavu v souladu se zásadou vyšetřovací. Správní orgán tak musí dostatečně zdůvodnit naplnění skutkové podstaty přestupu a podložit v odůvodnění své úvahy uspokojivými důkazy v souladu s § 68 správního řádu. Nezbytné podklady pro vydání rozhodnutí (až na výjimky) opatřuje správní orgán, který je povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být uložena povinnost (§ 50 odst. 3 správního řádu). Správní orgán hodnotí shromážděné důkazy podle své vlastní úvahy, přičemž je posuzuje jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Současně musí pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci řízení (viz § 50 odst. 4 správního řádu).
26. Soud se však vzhledem k výše uvedeným požadavkům správního trestání nepřiklonil k závěrům správních orgánů, neboť má za to, že zjištěný skutkový stav prozatím nepoukazuje spolehlivě a nad rozumnou pochybnost na naplnění skutkové podstaty daného přestupku.
27. Z judikatury Nejvyššího správního soudu („NSS“) konstantně vyplývá, že k dostatečnému zjištění viny pachatele přestupku nepostačuje vycházet *pouze* z úředních záznamů o podání vysvětlení učiněných před zahájením přestupkového řízení. Ustanovení § 137 odst. 4 správního řádu totiž stanoví, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek a primárně slouží k určení směru pozdějšího dokazování (viz rozsudek ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 204/2015-33, nebo dále např. rozsudky č. j. 1 As 96/2008-115 či ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73). Pokud je zpochybňována skutečnost uvedená v úředním záznamu a z ničeho jiného tato skutečnost nevyplývá, zásadním důkazem o skutkovém stavu jsou poté obvykle svědecké výpovědi úředních osob (srov. bod 20 rozsudku NSS ze dne 22. 6. 2016, č. j. 1 As 60/2016-30). V nyní projednávané věci žalobkyně navrhovala svědecké výsledky zasahujících policistů, zejména pak policisty, který vyhotovil úřední záznam, a vyšetřovatele hasičského záchranného sboru, který vyhotovil záznam o požáru na č. l. 5 správního spisu. Tito svědci vyslechnuti nebyli a správní orgán prvního stupně poté provedl poměrně přesvědčivé porovnání podaných vysvětlení a provedených svědeckých a účastnických výpovědí. V tomto postupu ovšem procesně pochybil. Návrh žalobkyně na provedení svědeckých výsledků zasahujících policistů totiž akceptoval a svědky předvolal.

Tyto výpovědi ovšem následně neprovedl (viz níže). Důsledkem neprovedení těchto výsledků ovšem nastolil skutkový stav, který je však postaven primárně na úředním záznamu o podaných vysvětleních. Otázka, zda nádoba praskla v důsledku manipulace s ní jednatelem žalobkyně, však vzhledem k postupu správního orgánu prvního stupně nebyla spolehlivě zodpovězena – úřední záznam policie či záznam hasičského záchranného sboru (viz písemnost nazvaná „Údaje o požáru“) vycházely opět hlavně z podaného vysvětlení jednatele žalobkyně před zahájením správního řízení.

28. Je pravdou, že skutečnosti uvedené v úředním záznamu je možné později porovnat s výpověďmi učiněnými v rámci výsledku svědků (úřední záznam lze použít jako tzv. jiný podklad pro rozhodnutí ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu), což žalovaný učinil na str. 10 napadeného rozhodnutí, kde uvedl: „[n]elze tak přehlédnout posun ve výpovědích svědků a obviněné právnické osoby (jednatele) s cílem domoci se přehodnocení skutkových zjištění zjištěných správním orgánem prvního stupně a vyvinut se z odpovědnosti za spáchaný přestupek.“ Nicméně věrohodnost pozdější výpovědi nelze zpochybnit pouze vágním tvrzením bez uvedení důkazu, který by účelovost spolehlivě prokazoval. V rozhodnutí prvního stupně je podrobněji uvedeno, že „[s]tječné osoby hovořily opět v naprosté shodě o tom, že demižon praskl samovolně (byť od události již uplynula nějaká doba)“. Ačkoliv nelze nechat bez povšimnutí, že pozdější výpovědi skutečně jsou výrazně synchronizované ohledně způsobu prasknutí demižonu, nelze vytýkat svědkům, že si podrobně pamatují sled událostí. Navíc Mgr. A. N. v ústní výpovědi uvedl, že ví pouze zprostředkovaně, že demižon praskl bez cizího zavinění. Pouze na základě skutečnosti, že pozdější výpověď je rozporná s vysvětlením zachyceným v úředním záznamu, nelze dospět k popření věrohodnosti ústních výpovědí, a to vzhledem k tomu, že použití úředního záznamu jako jediného důkazního prostředku s ohledem na judikaturu NSS je značně problematické. Rovněž mírné rozpory ve výpovědích a úředním záznamu ohledně toho, kde přesně jednatel žalobkyně stál, jsou pochopitelné vzhledem k době od uplynutí události. Skutečnost, jestli stál jednatel mezi měřidlem a kotlem, nebo mezi skříní a kotlem, kdy tyto objekty jsou navzájem v těsné blízkosti, provedené výsledky nemůže zcela znehodnotit. Žalovaný navíc své úvahy ohledně této skutečnosti nikterak neupřesnil v napadeném rozhodnutí a odkázal pouze na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který v tomto ohledu také neposkytl dostatečné důvody pro zpochybnění výpovědí. K námitce žalobkyně, že k prasknutí došlo v důsledku vyšší moci, žalovaný v napadeném rozhodnutí (str. 12) dále uvedl, že „správní orgán prvního stupně se procesní obranou obviněné ohledně vzniku požáru v důsledku vyšší moci podrobně zabýval a uvedl, že k prasknutí skleněného demižonu nemohlo dojít v důsledku termálního šoku (zde odkázal na protokol o určení vnějších vlivů). Současně rozebral výpovědi jednatele společnosti, jeho manželky a A. N. s ohledem na rozpory oproti původním úředním záznamům.“ Nelze přehlédnout, že z napadeného rozhodnutí neplynou žádné úvahy žalovaného o tom, z jakého důvodu je termální šok způsobený přeléváním destilátu ze strany žalobkyně jedinou možnou příčinou prasknutí demižonu. Zde je opět nutno číst rozhodnutí obou stupňů jako jeden celek. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyplývá, že teplota v místnosti a teplota destilátu se pohybuje kolem 20 °C, a že k termálnímu šoku dochází zpravidla v případech, kdy sklo má v různých částech odlišnou teplotu, a proto je pravděpodobné, že rozdílnou teplotu způsobilo přelévání kapaliny. Zároveň je v rozhodnutí uvedeno, že k prasknutí skla dochází obvykle vlivem špatného zacházení a nikoliv samovolně. Soud rozumí, že tato úvaha může mít pravdivý základ a je též velmi pravděpodobná, avšak na základě této stručné úvahy s užitím slova „obvykle“, která není navíc podložena odborným (např. znaleckým) posouzením, nelze s dostatečnou jistotou vyloučit i skutečnost, že k prasknutí nádoby

mohlo dojít v daném případě i z jiných příčin než nalitím kapaliny o jiné teplotě do nádoby ze strany jednatele.

29. V projednávané věci tak došlo k situaci, kdy proti sobě stojí dvě tvrzení. Avšak nikoliv tvrzení příslušníka policejního orgánu, jak je v řízeních o přestupku časté, ale vyvstaly rozpory mezi výpovědí účastníka a skutečnostmi vyplývajícími z úředního záznamu, který není sám o sobě důkazním prostředkem a byl sepsán před zahájením správního řízení, kdy žalobkyně nebyla v postavení obviněného a nemusela si tak být vědoma svých procesních práv a záruk (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 204/2015-33). Samozřejmě není žádoucí, aby bylo podané vysvětlení zachycené v úředním záznamu absolutně nevýznamné, pokud však existuje rozpor ohledně skutečnosti, v nichž jediným důkazem je úřední záznam správních orgánů a nebylo možné tuto skutečnost nikterak zaznamenat (např. fotografií, videozáznamem apod.), jedná se o tvrzení proti tvrzení a je zpravidla na místě za účelem vyvrácení všech důvodných pochybností, aby policisté či zasahující hasiči byli vyslechnuti jako svědci. Neprovedením svědeckých výpovědí policistů správní orgán nezjistil skutkový stav, které by měl pevné základy, neboť úřední záznam policejního orgánu před zahájením správního řízení je sám o sobě pro potřeby správního trestání zcela nepostačující. Správní orgán prvního stupně za účelem doplnění dokazování předvolal jako svědky k prvnímu ústnímu jednání ve věci Mgr. A. N., M. N., DiS., prap. R. C., ppor. J. M., pprap. L. N. a nstržm. Bc. M. P.. Následně se však spokojil s přípisem nadřízeného uvedených policistů (npor. Bc. L. M., DiS.) ze dne 18. 11. 2021 a 26. 11. 2021, že nprap. J. M. je v pracovní neschopnosti a prap. C. a nstržm. P. plní služební povinnosti, proč se k výsledku nemohou dostavit, a navíc vzhledem k době, která již od skutečnosti uplynula, by nesdělili nic jiného než to, co uvedli do úředních záznamů. Takové nepřímé sdělení je ovšem procesně nepoužitelné. Rozhodl-li se správní orgán prvního stupně uvedené policisty předvolat, měl následně učinit mnohem aktivnější kroky k zajištění jejich osobní účasti na výsledku, či alespoň jejich přímých písemných sdělení. Přitom opravdu nelze pominout oprávnění žalobkyně klást svědkům otázky. Přestože nelze apriorně přeceňovat význam svědeckých výpovědí policistů, kteří se osobně neúčastnili děje zahoření a požáru, mohli se vyjádřit k obsahu úředního záznamu o podaných vysvětleních a také k tomu, co tohoto dne svými smysly vnímali a na požářišti zjistili. Správnímu orgánu prvního stupně se podařilo vyslechnout ppor. L. N., který byl na místě požáru, přičemž z jeho výpovědi nevyplývaly žádné nové poznatky ohledně sledu událostí, kromě tvrzení, že jeho kolega připravoval na místě požáru poznámky, ze kterých na služebně připravil úřední záznam. Vyslechnuti byli také svědci pan Ing. D. Š. (zpracovatel projektu požárně bezpečnostního řešení) a paní Ing. I. M. (autorizovala projekt pálenice). Z rozsáhlého výsledku těchto svědků však také nevyplývaly žádné skutečnosti, které by výslovně poukázaly na manipulaci nádoby ze strany žalobkyně.
30. Soud proto dospěl k závěru, že z obsahu správního spisu nelze jednoznačně dovodit, ale ani vyloučit protiprávní jednání podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o požární ochraně, tak jak bylo popsáno ve výroku napadeného rozhodnutí. V řízení o přestupku se totiž nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný z přestupku se jej dopustil, se jeví být pravděpodobnou, či nejpravděpodobnější, verzí rozhodného skutkového děje. Z tohoto důvodu rozhodnutí žalovaného zrušil. Pokud žalovaný v dalším řízení uváže, že žalobkyně navržené výsledky svědků nejsou nezbytné, je třeba, aby takovou úvahu přezkoumatelným způsobem uvedl v odůvodnění rozhodnutí. Naopak dospěli-li k závěru o provedení navržených důkazů, stanoví skutkový stav i v jejich světle. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005-62, „není sporu o tom, že je právem správního orgánu, který vede

řízení o přestupku, vlastní úvahou dospět k rozhodnutí, které důkazy provede a které naopak označí v dané situaci za nadbytečné a návrhu na jejich provedení nevyhoví (§ 32 odst. 2 s. ř.). Platí však, že obviněného lze uznat vinným pouze za splnění podmínky řádně zjištěného skutkového stavu věci tak, aby předmětný skutkový stav byl zjištěn v souladu s řádně porízenými a provedenými důkazy.“

31. Závěrem nutno k námitce žalobkyně konstatovat, že rozhodnutí žalovaného nelze označit za nicotné, ani za nepřezkoumatelné, žalovaný však přehlédl podstatné vady v postupu správního orgánu prvního stupně. Stejně tak není důvodné tvrzení žalobkyně o porušení jejího legitimního očekávání. Každé rozhodnutí správního orgánu vychází ze specifického skutkového a právního stavu. Dojde-li v průběhu správního řízení ke zrušení původního rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolacím orgánem, nijak tato situace nepředjímá možnost, že i následné rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bude v odvolacím řízení zrušeno. Rozhodnutí správních orgánů jinak obsahují všechny zákonné náležitosti. V jejich celku lze nalézt též stručné odůvodnění týkající se problematiky liberace žalobkyně (exculpce v daném případě vzhledem k povaze žalobkyně nepřichází v úvahu), jakož i ohledně polehčujících a přitěžujících okolností. K podstatě těchto otázek ovšem tvrzení žalobkyně v žalobě nesměřovala.

V. Závěr a náklady řízení

32. Z výše uvedených důvodů soud dle § 78 odst. 1, 4 soudního řádu správního („s. ř. s.“) zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
34. Žalobkyně dosáhla v řízení plného úspěchu, má proto právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměnu jejího advokáta a náhradu hotových výdajů soud stanovil podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) ve výši 2 x 3 100 Kč a dva režijní paušály ve výši 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu], tedy celkem 6 800 Kč. Advokát žalobkyně nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Žalobkyni dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy byla žalobkyni vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 9 800 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. listopadu 2024

Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Petr Pospíšil v. r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)